

(0/38)

ELS MORTS.—«Ya somos tres... tre-es... tree-ees!...»

Dibuix de M. Moliné

MORTS QUE RESSUCITAN

En plena temporada de bolets y de castanyas han tornat á sortir á airejarse unas quantas boynas, de aquellas mateixas que durant lo transcurr del segle XIX han fet tantas vega das las delícies de la desventurada Espanya. Per tot arreu està definitivament fallat el plet del absolutisme: sols aquí subsisteix encare. Per tot arreu el poble es àrbitre del govern de la nació, en una forma més ó menos directa; únicament á Espanya hi ha encare qui de tant en tant vol ventilar á tiros l'anomenada qüestió dinàstica.

Ni ls caudalosos rius de sanch que s'han vessat per aquesta causa han lograt ofegar una preocupació tan nefanda. El carlisme d'acció vensut cent voltas, ressucita sempre. Sembla una infecció de la sanch espanyola; una infecció incurable, refractaria á tota mena de tractaments.

Ara mateix, l'esperit carlista informa la vida nacional en totes les seves manifestacions. May la teocracia havia tingut tanta preponderancia, ni may el clericalisme havia gosat de una influència tan inmensa. May tampoc s'havia governat al amparo de les mides excepcionals que deixan en suspens l'exercici de la llei. El carlisme manso es l'amo d'Espanya.

Quedava'l carlisme fréstech y apareixia lligat ab llançons.

Pero'l mònstruo, á lo millor, se las menja aqueixas cadenes apetitosas, y una vegada desfermat, ja'l tenim de nou corrent per la montanya en busca de tétricas y horribles aventures.

* * *

Las algaradas de Badalona, de Igualada, de Figols y de algun altre punt de Catalunya podrán, com'alguns suposan, no tenir altra importància que la de obreir més que á un fí polític determinat, á provocar una baixa á la Bolsa. Si nosaltres fossem cridats á reprimirles, no'n adormiríam pas en aquesta confiança. Massa recordem que casi totes las guerras civils provocades pel carlisme han comensat de la mateixa manera. Un escamot d' homes insignificant ha donat el primer crit; tothom se'n ha rigut; n'han protestat els caps-grossos del carlisme, y algun temps després s'ha vist que 'ls mateixos que'n protestaven ab més energia acabavan per convertir-se en els factors principals del moviment. Recordis, per no anar més lluny, l'alsament del cabecilla Castells, pròlech de la pasada guerra dels cinc anys.

¿Se vol que lo ocorregut aquests dies no siga més que

una granellada, que desapareixerá ab unas bonas frengues practicadas per la forsa pública moguda acertadament per les autoritats constituides? Així siga; pero fins desapareguts els granots que han sortit á la pell, sempre quedarán dintre del cos els més humors que han provocat la seva aparició.

Y en aquests més humors està tot el perill, per ser producte de lo que podríam dirne un vici constitucional.

* *

Remey radical contra l'anacronisme carlista, sols un n'hi ha; pero aquest aquí á Espanya desgraciadament no s'ha aplicat mai, en tota la seva pureza ni ab la constància qu'era necessària.

Contra l'absolutisme, la llibertat.

Pero la llibertat natural, sense mistificacions, ni atenuants, ni rezels, ni engongiments, ni perfidias.

La llibertat que ilustra y desvetlla als pobles, que 'ls neteja de preocupacions rancias, que 'ls impulsa per las vías del progrés en tota l'amplitud de la seva significació. La llibertat que crea y reforça la conciencia individual y engendra corrents colectivas avassalladoras. La llibertat en perenne exercici dintre de la vida pública, tenint per norma l'respecte absolut al dret dels ciutadans y la responsabilitat davant del poble dels que governan, desde'l més alt al més baix. La llibertat, depuradora d'errors y engendrador de impulsos generosos, humanitaris y patriòtichs. La llibertat, en fi, que ha lograt fer felissos als pobles que la coneixen y l'adoran.

Aqueixa llibertat aquí, per motius que tothom coneix, ha sigut sempre burlada y escarnida per la majoria dels governants. Tots l'han invocada per escalar las altas posicions, y tots, després de conseguir sos livians propòsits, n'han fet ignominiosos ludibri. Y de aquí vé aqueixa ambient d'esceticisme que tot ho enverga, aqueixa feixuga depressió que ofega l'esperit públich; aqueixa atmòsfera envenenada, dintre de la qual la vida es impossible.

Per això Espanya, lluny d'engrandir-se, s'empetiteix; lluny de progressar, retrograda, oferint al mon civilitat, en los darrers dies del segle XIX, una nova y gran vergonya: l'espectacle de la intentona de un nou alsament absolutista.

La presencia de uns morts que ressucitan.

P. K.

LA CARLINADA

Va causar gran sorpresa la noticia de haverse presentat diumenge cap al tard a Badalona un grup de gent uniformada ab brusa y pantalons blaus ab vias vermelles, boina y corbata roja, atacant de repent la casa quartel de la Guardia-civil, la qual estava previnguda y procedí a la seva defensa. Altres dos grups feren lo mateix ab els carabiners de la platja y 'ls guardias del municipi. Després d'un tiroteig que s'prolongà llarga estona foren retxassats, dispersants pochs moments ans d'arribar a Badalona un destacament de Guardia-civils de cavalleria, al mando del tenient Canales, enviat desde la capital. Els de la partida deixaren algunes armas y cananás y un mort. Era aquest Joseph Torrents, fill

del masover de Ca'n Tapias, qu' havia servit a Cuba y era molt conegut per sus idees carlistas. Lluhia las insignias de capitán, y tenia á la butxaca, apart de algún diner, un document així concebut. «He recibido del Alcalde de Badalona, pesetas... que le serán reintegradas cuando ocupa el solio de sus antepasados S. M. el Rey D. Carlos.—Badalona 28 Octubre 1900.—El teniente habilitado.»—La casa quartel dels civils y altres inmediatas quedaren totas escrostonadas y sense un vidre sancion. Tres veïns de la població resultaren ferits, dos d'ells de alguna gravetat.

A la nit, hi hagué un tiroteig prop de Moncada entre las forces de la Guardia-civil y 'ls restos de la partida, que's dispersaren en els boscos inmediats.

S'ha averiguat que la partida s'havia format en la Torre del Baró, propietat del ric propietari senyor Sivatte, cunyat del Duc de Solferino, y que sol passar a Venecia llargas temporadas. Allí 'ls 30 homes passaren el dia menjant, bevent y bromejant: reberen la visita de algunes personas significades en la comunitat carlista y a entrada de fosch se dirigiren a Badalona.

* *

A la una de la matinada un grup de paisans armats ab fusells penetraren a Igualada, desarmant a alguns serenos. Després trobaren al cap de la guardia-civil del punt acompañat del corneta, als quals intimaren la rendició, ferintlos de una descarga. La ferida del corneta es grave. La partida s'acomponia d'uns 40 homes y s'hi diu que anava manada per un tal La Bisbal. A les 4 abandonaren la població, perseguitos per forces destacades en contra d'ells.

* *

A les mines de carbó de Figols; s'alsà també diumenge una partida de uns 40 homes, deixant veure grups armats per las inmediacions de Berga, Sallent y Gironella, un dels quals anava manat per un tal Grandia, de coneguts antecedents carlistas. En las inmediaciones de Gironella prop de ca'n Alsina, 'ls insurrectes foren alcansats per una petita columna de guardia-civils, carabiners y mossos d'esquadra, fugint y dispersantse al poch rato, y deixant sobre'l terreno alguns fusells, municions y dos morts. Se creu que se'n enduguéren ademés alguns ferits.

* *

A Barcelona s'efectuaren algunes presons y no pocas visitas domiciliars. Entre 'ls presos s'hi conta un tal Soliva, que feu tota la guerra passada y s'titulava general carlista y un tal Alejú, conegut com a carlista d'acció. Sembla que s'han recollit documents importants. A Mossen Terradella, capellà de la Casa refugi del carrer de la Palla, li ocuparen alguns objectes piadosos, com un revolver y 500 capsulas, y un breviari titulat: *Táctica de infantería*.

Molts carlins significats han desaparegut de Barcelona, y altres ha donat la coincidència de tenir a sus famílies fora de la capital.

* *

Dimecres se descubriran tres dipòsits de armes y fornitures, instalats respectivament en una casa del carrer de Basea, un'altra del carrer de Gatnell de Metges, y una tercera del carrer de Wifredo: De las armas ocupadas se'n ampliaré cinch carros.

No doném mes pormenors, per estar subjectes a la censura previa.

J.

EL CARLISME

Va ficàrs de cap—á l'olla de Nuria
de veures estéril—á la ff cansat.
Nosaltres al véureho—llavoras diguerem:
—¿Qué parirá?

MORTS VIUS

De nostra col·laboració especial.

A mi m' preocupa molt poch els morts. Passat el primer moment natural de dolor, lo raciocini s'imposa y deixo que la terra s'preocupi d'ells. No hi visitat en ma vida expressament una tomba, no hi plorat sobre cap; si sobre alguna tingués de plorar, ploraré sobre la tomba dels milions y milions de morts que no han viscut may moral ó intelectualment. Un cementiri no es per mí el lloc de tristesa qu'és per molts. Trobo ridícul revestirlos d'aparatosos recorts que no alegran. Aquells pobles que fan de sos cementiris un jardí plé d'olorosas flors, esclatant la vegetació, com símbol del triomf de la vida, son molt mes lògichs que 'ls europeus. Conscient ó inconscientment han trobat el modo de significar que la vida es eterna, que la mort material no existeix.

Ab això dels morts, com ab tot, se sol tenir un criteri estret y egoista: se ploran els morts de casa; dels morts dels demés ningú se'n recorda, sens dupte per demostrar una vegada més qu'en tots els nostres actes presideix la desarmónia que està en lo fons y en la base d'aquesta societat de richs y pobres en contínua guerra. Una societat econòmicament tan mal basada no podrà donar altres fructs. Lo rencor de sa vida perdura fins després de la mort.

Que plori, doncs, cada hú, egoísticament, per els seus morts. Jo no vull preocuparme de cap. Precisament per trobarme en dia de «mort», me venen mes ganas de cantar la vida. ¿Que hi faré? Cada qual es com es, ó com vol ser, ó com l'han fet els estudis y las circumstancies que 'l roden.

No obstant, ja que de morts se tracta, parlémne. Parlém dels morts dels quals ningú se'n recorda. Parlém dels morts vius.

¡Els morts vius! ¿comprenden? Els cementiris no estan fòra dels pobles y de las ciutats. El cementiri, el portem tots, xich mes, xich menos, dintre del cervell y del cor. Tots tenim poch ó molt, més aviat molt que menos, de mort que cauina.

Diguéume una cosa. ¿Basta á l'home la vida bestial que

naix, menja, creix, se reproduixe y mor' com els demés animals? Indubtablement no. La vida humana es, ó tindrà de ser, alguna cosa mes que tot això. Lo que en los demés animals està en embrió, ó siga la vida moral é intelectual,—totas dues materias, á pesar de tot, manifestacions de la vida material—en l'home apareix ab l'esclat d'una superioritat incontrastable sobre 'ls demés animals.

Desgraciadament, el dir «l'home» no vol dir tots els homes. Potencialment tots poden arribar á aquell grau de superioritat, pero l'observació de l'humana vida 'ns ensenya com el gran número no hi arriba mai, que bon número d'ells hasta son inferiors á certs animals.

D'aquest cementiri volta parlar. En aquest cementiri hi està enterrada la gran majoria dels homes. Y lo bó es que no se'n donan compte. No es tota la culpa d'ells.

Passa ab això lo que ab las riquesas. Uns son richs y altres pobres; uns son intel·ligents altres burros. Els menos condeman als més á una vida de bestias, en tot l'ample sentit d'aquesta paraula, pera poder ells tenir l'exclusiva en tot lo agradable.

Aixó fà que la vida siga per el gran número un cementiri, que 'ls homens camin per la terra sense donar-se compte de com vinguén, del perquè hi son, com hi son, ni de sa finalitat.

A milions se contan els que no saben llegir ni escriure: son morts vius.

A milions se contan els que sabent llegir y escriure no tenen medis y temps per acabar de instruir: son morts vius.

Milions son els que desconeixen la ciència, las arts, la filosofia: son morts vius.

Milions son els que fan el camí de la vida á las palpant, titubejant sempre, sempre vacilants é indecisos: son morts vius.

La vida integral no existeix encare sino en teoria. En la pràctica la vida humana es incompleta, casi podríam dir embrionaria, la major part del temps rutinaria.

Això, ¿no es una mort mil voltas més desastrosa que l'altra? La vida incompleta, tingueu ben present, es la vida que no viscuda.

L'organización polític-económica-relligiosa de nostra societat fa de la vida dels homes una vida de fet, una vida que vol viure y queda ofegada per l'egoisme y la maldad dels menys.

Per l'egoisme y la maldad dels menys, que son els mes pílls. No'n retiro ni una paraula.

Hi ha mestres, hi ha sabis, hi ha artistas; pero no hi ha escolas á pesar del gran número de deixibles qu'aprendrien. Per el proletariat la escola de la vida integral està sempre tancada. Ben clar ho digué días enrera un periódich de Madrid. La ensenyansa s'reserva pera 'ls richs, que, á pesar de tot, moltes vegades resultan els més ruchs.

Y així aném per lo mon, sempre ab el cervell buyt, sempre ab l'ignorància á sobre. ¿En diré vida d'això? Cementiri y ben cementiri es. Morts y ben morts els homes que així viuen, sens consols ni esperances de poder remediar.

No plorém per los morts que 's pudreixen en los cementiris. Plorém per aquests altres morts en vida, víctimas de las malas arts burguesas, parias en tot, material, moral y intelectualment.

Diran els richs y els satisfets, dirán fins alguns pretenguts sabis á sou de la burgesia, que aquesta mort en vida està reservada al gran número per sa ignorància; pero jo 'ls diré que mentres els richs se reservin els medis y el temps per aprendre, deixant als demés las fatigues bestials del treball, ells son, y ningú més qu'ells, els causants d'aquella ignorància y els sepulturers d'aquests morts vius; que son dollement lladres perque 'ls roben la vida dels còs y del espírit. A la forca ab ells.

Segurament tindrà un terme aquesta secular injusticia; pero entretant no vé, deixemnos de recordar anualment als que foren, pera no distreurens de pensar ab els que quedan. Lo present se sempre dret á major atenció que 'l passat. No sigüen babaus. Deixemnos de fer iluminaries y posar colorinyas en las tombas. Es temps perduto, son quartos que 's roben als que encare no acaben de viure tot sent al mon. No siguén morts adorants morts. Siguén vius procurant y preparant vida mes amplia als que vindrán.

De la sort dels morts ja se'n cuya la terra. Procurém viure y riure plenament, y no a mitjans com volen els pílls de la terra que 'ns han ensenyat el culte dels morts, entre altres tonterías, pera distreurens de que 'ns enganyin ab sentimentalismos encubridors del robo.

Dels morts que se'n cuya la terra.

JOSEPH PRAT.

Un conquistador del Transvaal.

Y después de fer—esgarips y gestos
doná á llum un feto—lleig, brut y asquerós,
—qué volen que sigui—pobre criatura
si es tresmés?

Pero ben mirat—dintre las entranyas
del clericalisme—algo hi queda viu,
y encare en peu queda—un altre problema.
—Qué hi tindrà allá dins?

DELFÍ ROSELLA.

CONEGUTS ANTICHS

(Diálech d' ultratomba)

Don Arseni, eritant á don Antón, que ab olímpica
indiferència s' passeja per entre les innombrables
calaveras que han assistit á la clàssica festa dels
morts:

—¡Don Antón! ¡Don Antón!

El malaguenyo, aturantse y mirant una mica sorprès al
héroe de Sagunto:

—¡Hola! ¿Vos per aquí? ¿Desde quán?

—Fa cinc ó sis setmanas. No vaig venir á saludarvos,
perque vaig pensar que prou ens veuríam en la gran reunio
anyal de la nit dels difunts.

—Es cert. ¿Y qué tal?
—Jo, mort, gràcies á Deu.

—Sembla que ho diheu ab certa satisfacció. ¿Que no marxa bé aquell tinglado?

—Massa que deveu saberho.
—No sé res. Desde l' dia de Santa Agueda, no n' hi tingut

notícias.
—¿Com s' entén? ¿Que no venen morts d' Espanya?
—Prou; pero 'ls pobres arriban tan consumits, que cap d'ells té ganas d' enraharon. Y com ja suposaréu que un home de la meva talla no anirà á rebaixar-se demandant informes d' difunts més ó menos... Pero ab vos ja es diferent. Diguéu-me, ¿cómo está Espanya?

—¡Ay! A la quarta pregunta.
—¿Y Cuba?

—A la quinta... forca.
—¿Qué diheu? ¿Ja no es nostra?

—Ja fa dos anys.
—¿Qué 'ns ha quedat, doncis? Puerto Rico y Filipinas?

—Ni Filipinas ni Puerto Rico perteneixen á Espanya.
Avuy, en quant á illes, no n' posseïm d' altres que las

Medas... y crech que las Balears y las Canàries, no n' estich molt segur.

—Si que l' hem feta bona!... ¿Quí va encarregarse'n del
mando al morir jo?

—En Sagasta. Aquest va ser qui 's va cuidar de liquidar
nos las colonias y la camisa. Y, naturalment, realisadas

aquestas dugas operacions, va tornàrse'n á caseta.

—¿Es dir que 's va perdre tot menos l' honor?

—No senyor; l' honor va fer com tot lo demés; també va

egarriar-se.

—¡Quin escandol!... Y quan don Práxedes va plegar ¿quí
va pujarhi al candeler? ¿Vos?

—No: darrera de 'n Sagasta va venir en Silvela.—

Don Antón, que fins aquí havia sostingut el diálech ab
certa tranquilitat irònica, al sentir aquest nom pega un brinco.

—En Silvela jefe del govern?... ¡Ave María Puríssima! ¿Y
qué ha fet al poder aquest infelís?

—Desgracias. Juntéu vint pedregades, sis terremotos, dos
inundacions y quatre plujas de foch, y tindràu una pàlida
idea de la seva obra gubernamental.

—Prou que m' ho figuro!... Si l' dia més felís de la meva
vida va ser quan ell va abandonarme pera fer ranxo apart!
¡Quin pes vaig tréure'm de sobre!... Contéume, contéume
alguna de les sevàs fetxorfas, que n' ha de tenir de superiors.

—Us equivoquéu. Fins dintre del gènero disbarat, tot lo
qu' en Silvela ha fet resulta inferior. Ha enganyat al país,
pero l' ha enganyat sense sombra; l' ha empobrit, pero tontament,
ignorant com y per qué. Ha fet com aquells actors dolents,
que quan se proposan fer riure fan plorar y quan
intentan fer plorar no senten sinó riallas.

—Pero ¿com dimontri ho vau permetre vos aixó?

—Quan vaig adonarme de que don Francisco era incapàs
d' empunyar las riendas, no vaig serhi á temps: el carro ana-
va pel pedregar.

—¿Per què no prenau una resolució heròica?

—Ja la vaig pendre.

—¿Qué vau fer?
—Vaig morirme.
—De manera que ara Espanya, en mans d' aquell tipo,
deu semblar un' olla de grills.
—No; afortunadament ja no governa ell. L' altre dia vaig
toparme ab un difunt que venia d' allà, y 'm va fer saber qu'
en Silvela ja ha acabat la corda.
—¿Qui ha entrat al govern?
—L' Azcárraga.
—Bellissima persona.
—Y un home de debò. Al menos el país sab que, manant
ell, l' ordre està assegurat y la...—
Una repentina cridoria que s' aixeca á prop de la porta d'
entrada, interromp en aquest punt el discurs de don Arseni.
—¿Qué hi ha?
—Res—respon una calavera que passa:—ha arribat un
mort, procedent dels tiros de Badalona.
—¿Tiros diheu?
—Tiros, y viscas, y moris y tot l' aparato corresponent.—
Don Antón, mirant á don Arseni:
—¿Qué us sembla?
—Don Arseni, balandrejant el cap ab ayre fúnebre:
—¡Malo, malo, malo!....

FANTÁSTICH

SEMPREVIVAS

Si passant per Badalona
sents tiros, apreta 'l pas,
qu' en el món hi ha logofrifs
qu' en ta vida 'ls entindrás.

*
—¿Qué son aquestas batussas?
—¿Qué han de ser! Res, ximplerías:
que aquest any la castanyada
s' ha adelantat quatre dies.

*
Sota terra hi ha las cendras,
las cendras dels nostres vells;
pero també, segons diuhens,
sota terra hi ha fusells.

*
Tantas monjas y tants frares,
tants convents aquí y allá,
tant incens y tant oramus,
¿quín resultat han de d'?

El resultat deplorable
que 's calla pér sapigut
y que al cap de vall... Muixoni:
qui jemega ja ha rebut.

*
*A la puerta de la tumba
no me vengas á llorar,*
que 'ls morts, per no comprometres,
han resolt no contestar.

*
—¿Un mort sense enterrar? Vaja,
no hi ha qu' expreme 'l cervell.
De segur qu' es en Silvela,
iper forsa té de ser ell!

*
Bada per tot allá hont vulguis,
pero si m' has d' escoltar,
no badis per Bada-lona,
que allá no s' hi pot badar.

*
Era un home incomparable,
generós, amable, ff...
Un trist ayre va sorprendre'l
y en mitj hora 's va morir.

Era un llop que sols tenia
per fer mal medis y espay,
mil plagues van rodejarlo
y encare no s' ha mort mai.

—¿Qué vol d' aixó? Qu' en la vida
ara y sempre, allá y aquí;
se moren sòls els que 's moren,
may els que s' han de morir.

*
Aqui descansa un pobre home,
reventat de traballar...
Es la primera vegada
que haurà pogut descansar.

*
Un que hi entén ja va dirlo:
—Estiguéu á punt, bailets,
que aquest any, ab tantas plujas,
ha d' haverhi molts bolets.

*
El 28 d' octubre:
—Renoy, qué de pochs punts!
Si 's descuydan s' aixecan
el dia dels difunts.

*
Partidas que de cop venen,
partidas que de cop van,
si allá en el bolsin se troben,
i qué coses s' explicaran!

*
Si acás vas al cementiri,
saluda al veihí d' allí
qu' en las eleccions darreras
va anà á doná 'l vot per mí.

L. WAT

parla molt de un capellà del Hospital, que va fer un' obra de caritat del tenor següent:

Una minyona de servey, mitj bennetona, mossegada per un gos, anà al benèfich Assilo, demanant auxili, y allí li aconsellaren que acudís á una Casa de Socorro. Mossen Ramón, compadit de la noya y enamorat de la ben tornejada cama que va ensenyar, va oferirli un llit en son domicili, y tots els consols que soLEN prodigar-se damunt de un llit, etc., etc.

El fet es que la noya ho ha contat tot y que 'ls pares de la noya no han obtingut altra satisfacció de la Junta de aquell Assilo benèfich que l' de haver sigut donat de baixa Mossen Ramón del càrrec qu' en ell desempeñava.

—No hi ha tribunals á Espanya que envihin á presidi, á meditar per espay de alguns anys sobre 'ls inconvenients de certs arrebatos?

Diuhens de Madrid que un dels nous ministres á tota persona que 's disposa á entrar al seu despaig li exigeix que digui per tot saludo;—¡Ave María Puríssima!

¡Ave María Puríssima, y á quins temps hem arribat!

Contra 'l carlisme no ha de renovar las sevàs protestas més incondicionals y enèrgicas un periódich de la història y 'ls antecedents de LA CAMPANA DE GRACIA. Sempre 'ls hem combatut, y 'ls combatrérem sempre, fins ab aquella passió cega que obliga á prescindir de tota mena de consideracions,

Si ells poguessin aplanarnos la meytat del camí qu' ansiém recorre, girariam l' espatlla plens de desdeny y ns quedaríam ahont som.

Blassoném en aquest punt de un fanatism que 'ns obliga á dir: Ab els carlins ni al Cel.

Un judici del Avi Brusi á arrel de la tamborella de 'n Silvela:

«No es aun ocasió de juzgar el período de mando del Sr. Silvela: únicamente es posible consignar en globo que ni él ni ninguno de los que prometieron ayudar-le en su difícil tarea de liquidar y regenerar al país ha cumplido sus promeses: todos, *todos sin excepción*, han sobrepujat sus interesses ó pasiones personales á los intereses del país.»

Sembia que 'l Sr. Durán y Bas, mentre llegia aquest párrafo, estava menjant son plat de bledas quotidiana, y va cáureli la forquilla de las mans.

Desde llavors que diu, en forma de singlot:—*Hasta jo... Hasta jo... Hasta jo.* Y no 'l poden treure de aquí. ¡Ay, fá una llàstima!

Un tot s' enterneix al llegir la relació de la ceremonia religiosa que ha tingut Illoch á Pamplona, ab motiu de haver demanat el general Ordóñez la pública absolución de la Iglesia, per haver, en certa ocasió, tingut de acceptar un desafío.

L' acte s' va celebrar solemnement, sent absolt el general, y obsequiat després ab una missa y ab la sagrada comunió.

Ara es de creure que el general Ordóñez demanarà 'l retiro y vestirà l' hábit de una comunitat qualsevol, per no tenir que veure's en lo successiu obligat á assistir á la guerra. Perque ¿qu' és la guerra més que un desafío colectiu?

Declaració de un íntim amic meu, home madur y de una gran experiència:

«Preguntas que 'm sembla dels actuals successos? Senzillament, me sembla que uns ó altres s' encarregaran de treure's, als republicans, la son de las orellas. Per avuy, res més.»

Donavan per morta á la Unión Nacional; pero s' ha tornat á revifar en el meeting de Cádiz.

Segons en Paraíso, la conducta que 's proposa seguir en lo successiu consisteix en pendre part en las eleccions, sostenint per bandera 'l programa de Zaragoza.

Lluixar ab tota l' ànima en el terreno electoral, y portar amanit el garrot y hasta 'l revòlver per si algú pretén estafarlos el vot.

No 'm va mal aquesta recepta: nosaltres mateixos l' hem propagada més de un cop.

Pero per afirmar la seva eficacia pot poch una classe sola: seria precisa una coalició de tots els elements disgustats: seria necessari concertar una Lliga de defensa mútua entre tots els partits de oposició. Sols així fora possible arrostrar las malas arts dels governants, incapsos de resistir la formidable empenta popular.

Ja 'ls nostres estimats lectors tindrán noticia de que

LA CAMPANA DE GRACIA

torna á pesar la censura previa sobre cert ordre de treballs periodístichs.

En aquest concepte no extranyin que siguém cautes y mirats en lo que respecta á noticias y comentaris sobre l' alsament de partidas carlistas.

Vivim baix un régimen excepcional, y se 'ns obliga á anar ab peus de plom per no caure y tenir que pagar els vidres que altres trenca.

A Madrid s' ha iniciat una campanya contra las corridas de toros. Encare que no tots els que deurian hi prenen part, demanem nosaltres que se 'ns apunti á la llista dels enemicos acerrius del embrutidor espectacle anomenat nacional.

Per lo que té de bárbaro y sanguinari no 'ns es possible abonarlo. Y menos encare per lo que té de retrógado.

Un país que deixa morir de fam als mestres d' estudi y enriqueix als toreros, está jutjat per aquest sol fet, y mereix l' antipatia de tots els amants del progrés modern.

Observin si no com al compás de l' afició á las corridas propagada á partir de la restauració borbónica, ha anat cundint la estupidez del poble y ha anat en augment la preponderancia del clericalisme.

Mentre els que van á las corridas cridan:—«¡Otro toro!» els que van darrera de las sotanas, no paran de cridar «¡Otro convento!» y lo més trist es que aquests acaban sempre per sortirse ab la séva.

El venedor de nostre periódich á Vich ha sigut privat d' expedre'l sota las voltas de la Plaça.—L' autoritat que tal disposició ha pres, deu haverho fet per quedar bé al els carcundas de la ciutat, qual representant en la premsa, *El Norte catalán*, en son número últim publicava un suelto intemperant, extranyantse de que «en una ciudad tan religiosa como es la nuestra, se permitiera vender públicamente periódicos tan asquerosos como *La Campana de Gracia*, *La Esquella de la Torratxa* y otros de igual calaña, sin que se molestara poco ni mucho á sus expendedores».

Serà precs fer avinent al periódich de la boina que per forsa deuenir haverli sortit ulls de poll al cervell, per parlar com parla, atacant el dret que té tot industrial á expenditure lliurement la séva mercancía. No es Vich un cantó carlista ni goberna encare el rey de les húngaras perque pugan penders determinadas midas contra tota llei y tot dret.—Per lo demés, accepté amb gust, venint de qui ve, l' calificatiu de asquerosos que 'ns aplica. En justa correspondencia consti que *El Norte catalán* y tot lo que representa ens fá á nosaltres las tres cosas: asco, vomit y pudó.

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú.—Rectificant la notícia donada en *La Campana* última, respecte á dos companys fundidors despedits de la casa Milà y Batlle, la *Societat de fundidors de ferro y metalls* ens dirigeix una comunicació manifestantnos que una comissió d' ella practicá tots els treballs necessaris en defensa dels dos obrers despedits y que aquests «se despediren el dia 21 de la direcció de la Societat, com á bons companys de treball, en prova de lo qual se 'ls extengué la baixa corresponent pera que poquessen traballar á Barcelona».

Sant Boi de Llobregat.—Prop la diada dels morts, just es recordar dels que ho son moralment, com l' arcalde Pi y l' secretari Elías Calvo, y que no obstant, gracies al régime funest de aquest país, estan fent veure la padrina al pacífich y honrat ciutadá. El verdader mort positiu y que fá llàstima es el crèdit ó siga la caixa municipal. Per aquí corra la llegenda de un *escura caixas*, que m' inclino á creure s' aproxima á la veritat, [Pau als morts que estan sota terra y guerra als qu' estan sobre d' ella corrompents!]

Montbrió.—Té l' Marqués de Marianao un ensotanat que á la vegada li fa de administrador, que la veritat sigui dita, es un portento; tots els diumenges publica al peu del altar las festes de la setmana y, com de costumbre, si n' hi ha alguna de precepte sol dir «es festa de precepte, la qual devéu guardar com lo dia de avuy, baixa pena de pecat mortal»; y no obstant d' això consent y mana als traballadors que cobran el sou fixo per setmanas ó mesos, que treballin tots els diumenges, y si hi ha alguna festa de precepte entre setmana, hasta l' mitjà dia, com va passar el dia de la Mare de Déu de setembre, que tal vegada pensant si 'ls jornalers cumplirán ó no las sévases ordres, se vó olvidar, al dir la missa, de elevar el cálzer, cosa que va sorprendre á tots els oyents.

Un altre cas rigurosament històrich; com que dit ensotanat se cuida de tot, menos de fer bé al pròxim, un dia las bugaderas li demanaven més sabó pera rentar la roba, representen-les ell per haverlo acabat tan aviat, y una de ditas bugaderas li va contestar que si en la séva roba interior no hi hagués tantas tacas no necessitaran tan sabó. Ja va tenir rahó aquell cononje que acompañava al Arquebisbe de Tarragona en la séva última visita pastoral per aquells pobles que al visitar el Parc Samà, després de dinar, dirigintse al P. Camps li va dir «aqui's viu bé, pero 's mor' malament» comprendent que ab aquell pan y toros no 's va al cel.

Naturalment tot això passa ignorantho l' Marqués, perque de segur no consentiria que s' explotés als seus traballadors y obligaria al tal capellanet á que aprengués millor de dir missa y no 's fiqués en lo que no hi entén pilota.—A. M.

ESCENA MUDA

Una viuda guapa y jova d' un ninxo enfrente s' ha parat: un bell pensament col·loca entre l' marbre y el cristall.

Mes enllà, un jove s' espera guapo, gentil, elegant: ¿ne té esment ella del jove? ino ho puch pas assegurar!

Ella resta enfrente del ninxo:
¿ressa? ¿plora? No ho sé pas!
Sols veig que s' arregla el manto
fentí l' vidre de mirall.
EMILIO COCA Y COLLADO.

ELS DE SEMPRE

Hala!... Allá van, en pacífich remat, camí del cementiri, mostrant la inexpressiva cara de cada dia y l' llamant vestit de las festas.
¿Qui son?
¿Qui han de ser!... Els de sempre.

Son els que 'ls dijous del Corpus s' apilan al curs de la professió, pera encantarse ab els brodats dels uniformes, els galons de las casacas, la música dels cegos y las banderas dels gremis.

Son els qu' en días de carreras de caballs, se congregan á la Gra-Via, contemplant ab envejosa admiració el séquit de brillants carretel·las, desde las quals donas á la moda y homes sense modos fan silenciosa burla de la séva candidés.

Son els que per Carnestoltes corren á la Rambla á riure ab els acudits del home vestit ab peluts vells, ab la novetat del canó que tira prospectes y ab l' intrepidés dels lluytadors que omplen botigas y primers pisos de confits de farina ó blat de moro averiat.

Son els que 's plantan devotament devant de cal Esteve, esperant que surtin els afamats toreros que han d' anar á la plassa á matar Miuras ó a morir per un grapat de pessetas.

Son els que van á veure com arriba en Polavieja, com donan garrot á n' en Peinador, com se crema una fàbrica de teixits.

Son els inconscients badochs de tota la vida; son els de sempre.

* * *

Avuy es la festa dels morts, y van al cementeri.

¿Qué farán allí?

Lo que fan á la professió, lo que fan en el desfile de las carreras, lo que fan á la rua: mirar sense veure y enraonar sense dir res.

¿Que l' cementiri es un lloc de reculliment, de meditació y de silenci?

Per ells no. Per ells el cementiri es una exposició, una fira, ahont se riu, se lliueix y 's passa una estona distreta.

¿Quants panteons s' han inaugurat aquest any?

Ja 'ls diaris, dignes representants de els de sempre, s' han cuydat de fer l' inventari de las novetats que valen la pena de visitarse.

El panteón de la familia A. de marmol blau ab adornos de níquel.

El de la senyora B. sobri, rich y dotat de totas las comoditats desitjables.

El del banquer C. rematat per una creu de bronce y rodejat de cors de pedra....

Instruïts per aquest catálech, els visitants van d' aquí per allá, moguts per una alegría comunicativa que fa que uns llabis acabin sovint els comentaris que uns altres han comensat.

—Miréu, una columna trencada.

—Si que n' hi falta un tros.

—Potser es un panteón venturer...

Y la gent riu, riu sobre aquella arena, potser encare molla de las llàgrimas d' una viuda sense ventura ó d' una mare que ha enterrat allí un tros del seu cor.

* * *

Profanant la santedat d' un lloc ahont la pau may deuria perturbarse, la multitud, sense comprender que l' cementiri no es la colecció de fieras, s' acosta á las reixas dels panteons, escudrianya 'ls interiors á través de portas y finestras y lleixi las inscripcions ab la estéril curiositat del que vol saber un secret que no l' interessa.

Es tan divertit saborejar els versos que un fill dedica á la séva mare!

—Inspira reflexions tan cómicas el *recuerdo eterno* d' un pobre viudo!

—Fan riure tant aquellas míseras llantietas, que ofegadas per la claror del dia, semblan demanar oli!

Y llantias, versos, coronas... els de sempre no perdonan res, volen véurelo tot. Quàntas atxas creman en aquella tomba, lo que diuhen aquelles cintas, lo que hi ha en aquest quadro d' aquí, de quí es aquell retrato d' allá...

Perque després, demà, passat demà y l' altre, la visita al cementiri servirà de tema de conversació, com ahir va servir-ne la cogida del Dominguin y días enrera, la coronació de la Mare de Déu de la Bonanova.

* * *

—Qui sab! Potser els que 'ns sublevén contra aquestas costums estúpidas som uns illosos. Potser això es així是因为 això ha de ser.

Potser els de sempre son á la societat lo que 'ls comparsas al teatre: unas masses no per autòmatas menos útils, sense las quals seria impossible representar ab la deguda propietat moltes escenes de la gran comedia humana.

A. MARCH

A UN MORT

Ditxós tú que lluny del trángul de la vida de ciutat pots estar aquí á la torre còmodament retirat!...
—Qué bé vas fer de morirte!
Creu que aquesta operació es de ta vida 'l negoci que t' ha sortit més rodó.

Lluny dels tranvías elèctrichs que fan patir d' esperit; lluny de las engallinades dels diaris de la nit; sense saber si l' or puja, ni si ha baixat el papé,

ni si l' *Pelayo* s' encalla... iqué bé, ditxós mort, qué bé!

Cert que molesta la fosca qu' en la tomba sol reynar, pero ¿qué 't creus que nosaltres hi veyém gayre més clar? Ara que l' gas se 'ns apuja, escurats com ens trobém, ja veurás per l' al Desembre la claror que gastarem!

Perque, noy, això es un fàstich. No hi ha dia, ben mirat, que no 'ns gravin un article dels de més necessitat.

Ara 'l carboné 'ns innova, no sé per quina rahó, que divendres ó dissapte se 'ns encarirà 'l carbó.

Després el vaqué 'ns avisa que, dels càlculs qu' ell ha fet, resulta qu' es necessari que se 'ns carregui la llet.

Luego y 'l forné á explicarnos que la *barita* ha pujat y que 'l pa, com es molt lògich, també té de sé aumentat.

Y 'l taberné 'ns participa que 'l ví de vuyt 'nirà á nou, y 'l carnicer, que per forsa ha de pujá 'l preu del bou.

Y tohom, tohom ens burxa y, sigui tort sigui dret, apreta 'l que pot... y jarriba!

ipeléulo al pobre Peret!

Del govern ni cal parlar: ell no té cap més missió que jeure, y en sent el dia cobrar la contribució.

—Regenerarnos? Ni sombra.

No sé si es que no 'ns convé ó que 'ls que havien de ferro troben que ja aném prou bé; lo cert es que aquell programa hont això estava apuntat, d'hi que algú ja fa servirlo per... un us molt reservat.

Com si això fos poch, diumenge els enemicos de la llum per divertir un xich al públic varen comensá 'l pim-pum.

Vull dir que tením partidas ab el seu breu tiroteig,

el seu moviment de tropas y 'l seu natural mareig.

Davant d' un bullit tan serio que no més tranquil que tú, retirat en una finca

hont no 't molesta ningú?

Ni 'ls decrets del ministeri,

ni 'ls articles de 'n Mañé,

ni 'ls aplausos al *Bombita*...

jaixó si qu' es estar bé!

Dorm tranquil; dorm, y no envejis á cap viu la séva sort.

—Ets mort? Pues no siguis tonto; continua fent el mort.

C. GUMÀ

DINEROS DE SACRISTÁN...

El refrà de castellà diu que *pronto se vienen y pronto se van*. Y quí diu de Sagristá, diu de Sant Pare... ó de Sant Pere, ja que dels diners de Sant Pere precisament se tracta.

Posseix 'l Papa una partida de 400,000 franchs (que ja n' hi ha per matar la gana per molt temps) y aquesta partida s' ha fet fonedita, misteriosament, com las que aquí atacan quartels de guardia-civils, desarmen serenos, fugen y no se les veu mes.

Lo més salat es que 'ls 400,000 franchs estaven guardats en una cambra inmediata á las mateixas habitacions del Papa, que tenen centinellas permanentes, tant de dia, com de nit. S' ha de creure, donchs, que 'ls fondos pontificis tenen la miraculosa facultat d' evaporarse sense deixar rastre. ¡Hi deu haver cada prestidigitador en aquell Vaticà!

* * *

De timos n' hi havia hagut bastants en aquella santa casa; pero de robos tan descarats, tan inconcebibles els mateixos familiars de Lleó XIII confessan que aquest es el primer.

Y ja que de timos acabém de parlar, b' serà reproduuir els qu' enumera un escriptor francés, Mr. Jean de Bonnefond, molt al corrent dels assumptos particulars del successor directe de Sant Pere, y administrador nat del tresor del portador de la gloria. Per la ressenya veurán com se pot ser infiable en materia teològica, y un verdader xanflis en assumptos financers.

Já en els primers anys del seu pontificat, certs personatges de la noblesa romana conseguiren d' ell préstamos que pujaven alguns milions, á pretext d' emplearlos en combinacions molt productives. Els milions se fongueren ab la mateixa rapiditat que un bolado dintre de un got d' aigua, quedant per únic recor de l' aventura, en los arxius del Vaticà, un verdader envolument de crèdits incobrables.

Vingué després el negoci del *Acqua Marcia*, molt útil als romans, com á obra pública, pero en ell hi perdé 'l Papa enormes sumas.

Seguidament tot un aixam de negociantes conseguien ficarli la ma á la caixa, interessantlo en diverses societats de crèdit persumas importantíssimas. Totas las societats se 'n van anar al Cel: molts dels seus gerents fugiren ab lo que pogueren arreplegar: un d' ells se clavá un tiro, y 'l Tresor pontifici sufriu una baixa de alguns milions.

Sort que 'ls braguers de las ovelles míticas del remat ca-

SAN SEACABÓ (Dibuix de APELES MESTRES)

¡Olé mi niña!
que así se regenera
la pobre chica.

tólics no s'estròcan mai, y que pér més que las tonrin, la llana no s'acaba!

Pero faltava l' desastre més colossal, y aquest fou degut á la gestió del célebre Folchi, vis-camarlenc y administrador dels 40 milions legats per Pio IX al díner de Sant Pere. Era l' tal Folchi un home rich, espléndit y que tenia fama de hisendista expert, gosant de la ilimitada confiança de Lleó XIII. Donchs bé, el tal Folchi va manejjar ab tal brillo els fondos que tenia confiats, jugant desaforadament en casi totas les *bolsas del mon*, que al cap de algun temps, de aquells 40 milions legats per Pio IX, no se'n cantava ja gall ni gallina.

Sens dupte per evitar que l' escàndol trascendís, ni tant sols va ser reptat el malversador de una tal colossal fortuna. En Folchi s' enterá de que havia caygut en desgracia, un dia que trobà tots els armaris y caixas que tenia al seu cuidado ab els panys cambiats, y sense poder fer us de les claus que posseïa. Comprendent lo que això significava's retirà ab la qua entre les camas, contentantse ab publicar una Memoria tractant de justificarse, y que no va convéncer á ningú.

Mes li hauria valgut dir ab tota franquesa: «Si he traballat per la ruina financiera del Papa, tot això tenen que agrahirme 'ls que opinan que la pobresa evangèlica hauria de ser la norma del Papat. El Cel s' oposa á que 'ls Papas sigan richs, y encare més, á que sent richs fassin sempre l' pobre.»

L' últim fet que relata Mr. Jean de Bonnefou, es un timo molt semblant al de la joya falsa, ab el qual á Barcelona tan sols s' hi enganxa algun pagés babau.

Amant Lleó XIII de las pedras preciosas, un Soberà Oriental que necessitava d' ell un favor senyalat, li envia un embaixador ab un Missatje demandantli, y li fou concedit punt en blanch, desde l' moment, qu' en apoyo de la seva pretensió li feu present de una magnífica esmeralda.

La carta del Mónarca era autèntica; l' favor otorgat era d' aquells que una vegada fets ja no poden desferse... tan sols l' esmeralda va resultar un vidre vert y sense cap valor.

Ja casi s' pot dir, en vista de això, qu' están molt en lo cert aquells que asseguran que l' Papa Lleó XIII, dorm á la palla.

P. DEL O.

MORTS FARTS Y MORTS DE GANA

Els generals que vensuts van venir de Filipinas y de Cuba, ab moltes creus, pero sense cap ferida; els que no van sapiguer defensar aquelles illes, tal vegada per no perdre la pell,... ó la bona vida; els que van cobrant bons sous sense fer cas de la crítica, no ho d'uput; aquets fulans, son uns morts dels que s' atipan.

El ministre del Senyor que ostenta una grossa tripa y el nas vermell y molsut, que confessà baylarinas molt alegre y molt atent; y en canvi, sempre rondina, per confessar las beatas que son bellas y pansas; que menja be, fuma y beu... es un mort dels que s' atipan.

El torero que no sab ni posar la seva firma, y que guanya en una tarde, lo que jo no guanyaria en cent anys, donat el cas de que cent anys pogués viure; aquest fidol que tothom, l' apellida Déu del sige, y l' admira la gent noble que mereix rodà una sínia; aquest peix que s' porta l' oli... es un mort dels que s' atipan.

El polítich d' ocasió que si avuy es realista, també s' fa republicà si denà l' nombran ministre; que no coneix cap ofici que no sigui la política, ja que d' ella se'n manté ell y tota sa familia; aquest ser que abunda tant aquí á Espanya, per desdixta... no m' equivoco si 'ls dich, qu' es un mort dels que s' atipan.

El pobre mestre d' estudi que 'ns instruix y 'ns il-lustra y ens treu la son del damunt, fentnos ser persones cultas; aquest home desdixtat, de qui tothom ne fa burla, per què l' govern no li paga molts vegadas, l' injusta mensualitat, afanyada, fentlo morir de cassussa; no ho d'uput, aquest pobre home... es un mort dels que dejunan.

La noya que va pe 'ls trenta, y diu qu' ella no disfruta, per mes que asisteix als balls, plena de llasons y puntas;

que no deixà res per perdre, y que no troba l' que busca, perque te una fesomfa com el cap d' una tortuga; que va á la cassa del home, y sols logra cassar pussas... es un mort, ó be una morta, dels que per forsa dejunan.

Jo mateix, que soch casat y tinch sogra y criaturas, y ab lo que guanyo, no n' hi ha ni per comprar dugas prunas; que m' ocupó del treball, y no m' cuido de si puja en Silvela ó be 'n Sagasta ni si 'ls carlins se bellugan, per mes que l' dirho 'm sab greu; y l' perque no sé m' oculta, ho confessó francament: isoch un mort dels que dejunan!

LLUÍS G. SALVADOR.

EL PARE MARIANO

Acaba de morir á Igualada. Era un sacerdot que s' mereix sobradament que LA CAMPANA li dediqui un petit espai que negarà sempre á qualsevol bisbe ambicions y vulgar, á qualsevol cardenal intrigant y orgullós y fins á qualsevol Papa del patró en que ha sigut tallada la majoria dels Pares Sants.

Setanta, dels 89 anys qu' ha viscut el P. Mariano, han sigut dedicats á l' ensenyansa, al estudi, á la caritat y al progrés. El magnífich Ateneo obrer de Igualada, degut principalment á son esfors, es una prova evident de l' interés que li inspirava la classe treballadora y l' afany que tenia per sa ilustració. Lliberal d' ideas y de fets, posava sempre son talent y sa butxaca al servei de tot quant signifiques avens ó filantropia.

Casi tota la gent de sotana, molestada per aquell constant exemple d' abnegació, honradés y tolerancia, professava un odí mortal al Pare Mariano; pero havíen de guardarse'l al pap perque ja sabíen que al mossegar á tan venerable y venerada persona, corrían perill de pèrderheri les dents.

L' últim, segon mitj sigle de l' història d' Igualada l' omplà casi enter aquell bon home en qui s' trobava un consell lleial pera tots els cassos difícils, un apoyo ferm en totes las situacions apuradas y un recurs salvador quan convenia á una bona causa.

Sent extraordinariament sabi, era extremadament modest; tenint no escassas necessitats, socorria pròdigament las dels altres; malalt en aquests últims anys, arriscava la poca salut que tenia per acudir allá hont sa presència podia esser profitosa.

Igualada entera y especialment las classes populars han plorat la mort de tan virtuos compatrioti. Per durant molt temps se notarà el buyt que deixa en aquella ciutat la desaparició del mon dels vius del sacerdot honrat y sabi Pare Mariano Ferrer y Estruch.

(Reposi en pau!)

J. SERRA CONSTANSÓ

PINIÓ de un ministre sobre cert nombrament que ha sigut extraordinariament comentat:

«En Weyler, fora de un càrrec oficial, poguera ser un element que sumat á altres podria produir una perturbació. Dintre del càrrec, á tothom se li lliman las unglas,

Això si que no s' pot creure. ¿Que dintre de un càrrec se li lliman unglas?... Al contrari, home, al contrari!

Ha dit en Silvela:

—Prefiero defender mi gestión desde el escaño rojo á hacerlo desde el banco azul.

Ho crech molt bé. Com de totes maneras han de deixarlo *blau*, s' exposaria á desapareixer, confós ab el banc qu' es del mateix color.

El Sr. Ugarte, actual ministre de la Gobernació s' ha distingit sempre per la part activa que ha pres en la organització de associacions catòlicas.

Y ara diulen que s' proposa continuar l' obra del seu antecessor Sr. Dato, treballant en favor de las classes obreras.

Ben segur, donchs, que molt tindrán que agrahirli, ls obrers... de las parroquias, els unichs á qui deu coixer, piadosament pensant.

D. Camilo está mes cremat que un cabó de realistas. Per mes satisfaccións que se li donan, no n' escolta cap; per mes càrrechs que se li ofereixen, els retraxassa tots.

Ara ha sortit ab la deria de que se li concedeixi un any de llicència per anar-se'n á passejar al extranger.

Mentida sembla que després de haverse'l passejat, encare tingui humor de volverse'n anar á passejar.

Dona caràcter militar al ministeri nou la circumstancia especial de haverhi cinch espases.

Pero alegan els que volen desvirtuar aquesta significació, que las cinch espases no sortirán mai á relluir, puig no per son caràcter militar, sino per son caràcter polítich forman part del ministeri 'ls que les cenyéixen.

Millor que millor, qu' en lloc de las cinch espases, ens acostumem á veure únicament cinch vainas.

Un revolucionari de un país qual nom no vé al cas, deya en un discurs:

«Hi ha que desenganyar-se: la nació no anirà bé fins que s' tallin uns quants caps de ministre.»

Replica de un del auditoi:—Llavors no anirà bé may, perque 'ls ministres de aquest país no n' tenen de cap.

Si en Silvela medités sobre 'ls motius que l' van induir á presentar la dimissió de President del Consell de Ministres, s' haurá de donar un cop de puny... per burro.

Y després podrà exclamar:—No estava prou content de fer trastadas á n' els altres, que al últim m' hi hagut de fer una trastada á mi mateix!

—¿Que li sembla Sr. Ugarte del meeting de Cadiz?

—Una cosa mansa, sossa, anodina.

—¿Y de la recepció que han fet á n' en Romero Robledo á la Corunya?

—Un fiasco, una espifiada.

—¿Y de alló de Catalunya?

—Res: una jugada de bolsa.

Qui s' asseeu á la cadira que ha ocupat un altre hi troba sempre l' escalfor; pero l' Sr. Ugarte al assentarse á la poltrona del ministeri de la Gobernació, hi ha trobat la frescura.

La frescura del seu antecessor; la frescura de n' Dato.

SOLUCIONS

Á L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—*Com po-si-ci-ó.*

2.ª ENDAVINALLA.—*Quinqué.*

3.ª TRENC-A-CLOSCAS.—*Los Amantes de Teruel.*

4.ª TERS DE SILABAS.—*CA MI SA*

MI QUE LO

SA LO MON

5.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes camas mes peus.*

Han endavatin totas las solucions del número passat: Un mosquit, Q. LL., Un pessa, Tartana y Alm. Llamau; 4, Un qu' està sense feyna; J. D. de Tirell, Lo fusteret, Dos escala-cadires de Palautordera y guarda Pas, Canalé y Bit Costa.

ENDEVINALLA

XARADA-SONET

EL FESTA DELS MORTS?

No comprehend el perquè d' aquesta diada la festa dels morts tots n' havém de dir; una total molt gran això es per mí que encare may y may me l' he explicada.

Els teatros casi tots fan calderada, tothom nò mes procura presumir y d' aquí al cementiri hi ha un tragedi que no s' veu en tot l' any cap mes vegada.

El comers fa molt giro en aquest dia y s' esplota y tothom á tres manera, en canvi 'ls pobres morts, cosa hu primera, no s' mouhen ni fan dos; ioh bogeria!

Per xó dich jo després d' aytals motius: ¿Es la festa dels morts ó be dels vius?

J. STARAMSA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans: Vilafanenc y Garrigallenc, Casimir B. de Cutó, Montabí, Marcelino (Premià), M. Gallart Coca, H. R. D. C., J. D. de Torelló, Font Nairón y C. A., Un clarinet, Dos escala-cadires de Palautordera, Peret Aguiló, Empaytibes, Un gandul, E. Camps H., Un saltat auellells, M. Albi, Tranquil y Trist, Pera Patria y Mansrof. —*Lo que ns envian aquesta setmana no s' per casa.*

Ciutadans: Francisquet Serra, Un nyebit encostipat, J. Alberti P., Sir Gras-ol, Lo fusteret, Kochs y Llimó, Verganto, Pep de Llop, Tap de suró vilafranquí, Rosiñol Llauné, J. Asleib, Joseph Gorina Roca, Un caixista, Carlos Soler P. y Bianchi. —*Insertarem alguna cosa de lo que ns envien.*

Ciutadà Joan Albifiana: La inserció d' això demana? *Si, mañana...* —Joseph Molas: L' aprofitaré. —Joaquin Biosca: El dibuix que 'ns ha enviat es poca cosa. —T. Forest: Aquets jocs de paraules ja 'ls ha fet tothom. —J. Cap: Això no 'pot dir so pena de comprometre's á carregá 'l mort. —A. Oliva: No 'ns convé. —B. Vilaró, (Santiago de Cuba): No li podím assegurar, però creyem que no es el poble que 's pensa. —N. A. P.: No v' prou bé. —Aleix Predoño: El seu article ha fet tart y ademés fluixejà bastant. —Jaume: La poesia es tota ella una incoherència. —Jordi Català: No 'ns acaba de fer felissos. —Pere Alegre: Anirà una cantarella. —Esteve Giralt: De lo qu' ha tingut á remetre'ns la meyat no serveix per haver passat l' oportunitat y l' altre per incorrecte. —Carlos d' Alfonso: No pot anar res de lo qu' envia. —S. de C.: Ho sentim molt pero no 'ns convé, que no es genero de casa. —Germinal (Icario). —Facilment advertirà que las idees políticas de LA CAMPANA y las del seu article que dona per resolta la qüestió política, no poden armonisar.

Ciutadans: R. S. S., Bonaventura Malasort, Francesch Comas, Miquel Passiello, J. B. y P., Ramón Lleí, J. Espunya Ribot, Noy de la Pega, Francisco Grau, Clement Morera Font, Albert Daroca, J. Rafart, Rosendo Gay, Eugenio Janer, J. Asleib: *Sentim que no hagin arribat á temps á la Festa dels Morts.*

Estirantse mandrosa dins sa caixa.
renegant de tenir tan poch que fer
s'està, morta de fastích y aburrida,
la calavera d'un que fou en vida
un pobre pregoner.

Ja s'anava à girar de l'altra banda
per trobá els *matalassos* menos forts,
quan veient entrar llum per una escoletxa
va caure en que 'ns esqueyam á la fetxa
en que 'ls vius se recordan dels seus morts.

Coneixent per la llum y pel silenci
que deu ser mitja nit,
y sentint mala olor dintre sa estada,
decideix anà á fé una passejada
y s'aixeca del llit.

D'una patada la paret esbotza
y al sortir, cul arreras com un cranch,
sentint que tocan: *nang, nang, nang, nang, nang,*
nang, nang, nang, nang, nang, nang, diu: ¡Las dotzel!
Ja qu' es l'hora en que 'ls morts deixan sas tombas
veyán si fem venir uns quants companys
y armém aquí á la fresca
la més tremenda gresca
que s'hagi armat desde molts cents mils anys.

Fica la mà dintre sa caixa estreta
y treu una trompeta
que obéhint sa darrera voluntat
ab ell dintre la caixa
els seus parents havíen enterrat,
y acostant la trompeta als seus sechs llabis
fa una tocada de *pregó real*,
tan estrident y tan recargolada
que s'creuen tots els morts qu' es la *llamada*
del judici final.

Tothom se dona pressa á compareix
y se sent, al anar tot en renou,
espatx d'ossamentas que s'ajuntan,
terratrémol de tombas que s'desmontan
y soroll de la terra que s'remou.

Un difunt tabalot arma un escàndol
perque ha perdut el cap;
un altre un os reclama
y un se troba de més ab mitja cama
que de quí es no sab.

Al saltar de la tomba hont s'arrosgegan
un a un s'ensopegan
dos morts rivals per qüestions d'amor,
y esgriment cada ún un os de cuixa
transforman el Camp Sant en Camp d'Honor.

Tot son insults, rahòns, crits y barallas;
s'afanan las mortallas
per no ensenyuar son armasson pelat
y allò més que la casa del silenci
sembla Calaf llavoras del mercat.

Per ff, casi la calma restablerta,
comensan á acudir de un á un
á poch á poch y sense badar boca
al lloch ahont el pregón 'la convoca.
Examínem ben bé el primer difunt.

Es un tipo molt feréstech
que s'presenta renegant
y ab posat d'*orden y mando*,
perque avants d'anà á ca'n Taps
era *Don Bárbaro Trueno*,
un ilustre general.

En sa fulla de *servicis*
no hi constava cap combat,
pro la trassa que tenia
fusellant pobres paisans,
en cobrà una grossa paga,
en guarní un saló de ball,
en sabé ajupir l'esquena
y en deixarse adornà el cap
li valgué al ilustre *Bárbaro*
els galons de general.

Derrera de 'n Trueno—ve un mort que conserva
la funda pellosa—com groch pergamí;
cubreixen sa espatlla—sas llargs *melenas*
y apenas el rostre—si te pèl muixí.

Camina ab fastidi,—la boca ab trist rictus,
la vista perduda—y els brassos penjats;
es la fatxa aquesta—la *pose obligada*
ja qu' es de l'escola—dels aplaçarats.

Lo nom del pöeta—*Melani Nenúfar*
pintor *pre-apelista*,—crítich saberut,
músich del pervindre—y adroguer simbólich,
pels llochs més recòndits—era conegut.

Ell colaborava—defensant ximplessas
en trenta revistas—de títuls extranyss,
y allí 's deya en sério—que 'ls espanyols eram
tots uns burros, menos—ell y els seus companys,
de cervell anémich,—de gust decadent,
que creyent sé apóstols—d'un ultra-estetisme
son enciclopedias—de tot lo dolent.

Ara entra mossén Tano
que fou dels capellans
que més se distingia
per lleig y per extrany.

Ab altaner despreci
tractaba al seu remat.

Diner qu' arreplegava
no treya més el cap.

Tenia tres *nebodas*
de vint y pico d'anys.
Per un no res se l'veya
trayent foch pels caixals.

Menjava més vianda
qu' un frare convidat.
La bona sort del próxiim
el feya rabiar.

Y jeyà dinou horas
per mor' del os bertrán.
De modo que tenia
tan *digne* capellá
tots set, y més n' hi hagués á la doctrina,
de pecats capitals.

Don Pau de Goma qu' ara arriba
fou un polítich dels millors;
sovint girantse la casaca
va conseguir diners y honors.

Era xerraire y embusteró
y ab la major facilitat
d'un gran orgull passar sabia
á la més gran humilitat.

Socialista, ja va obtindre
el nombramiento de concejal;
republicà, va aixarpar l'acta
de diputat provincial;

va anà á las Corts sent de 'n Sagasta;
va ser després conservador
y en aquest punt de sa jornada
ja 'l van nombrá gobernador.

Ja va ser home y des llavores
molt el seu nom va resonar
y en una crisi tant va empenyer
que una cartera vā pescar.

En tots els cárrechs que obtenia
sabia ferhi molts diners
ab jochs é higiene en la séva fnsula
hi feya duros á milers.

Pero els de Bolsa al ser ministre
ja eran negocis més rodons,
y ab poch esfors arrodonia
una fortuna de milions.

Després d'això ja li fou fàcil
tot quant volia conseguir,
y fins li alsaren una estàtua
quant d'un empaig es va morir.

Ara ve 'l santurró Don Pío Llora
home dels més ruïns
d'aquests que saben ésser sants per fora
y dimonis per dins.

Fou hipòrita, astut, pillo y avaro;
pero ab cinich descaro
aparentava sé un devot perfecte,
visitava l'iglesia cada dia
y la gent el tenia

per un home molt digno de respecte.

Pro ab tal extrem las donas li agradavan
qu' ellas varen portarlo al cementiri,
y això que 'ls capellans li recordavan
qu' es llarga la funció y molt curt el ciri
y que quant un no vol quedarse *in albis*
ha de fer de sas cosas molts estalvis.

Pro el nostre Sr. Pío
en qüestions d'aquestas era un tio
dels que sense gratarse las butxacas
voldrían ensumar las flors més macas,
y las donas, igual que las botinas,
si comprarlas intentas
de lance per dos pelas... filipinas
t' han de sortir forsolament dolentas.

Pro, ja ho veig, molta gent bona y sencilla
els agradans las donas y l' hermilla
y voldrían la ganga
de poguer conseguir per maturranga
una casta donzell
de contorns ben hermosos
que tingués sentiments religiosos
y sapigués fer bona la escudella.
D'aquests era donchs, el Sr. Llora,
qu' tractant freqüentment tant de la vora
ab la gent de casulla
no cal dir qu' era soci de *La Fulla*.

Y ara algúns altres fan cap al rotllo
burgessos *ganás*, jutges venals,
clàssics ridífeuls, gomosos tontos,
banquers, estafas, vells carcamals,
repugnats frares, empleats vagos,
botiguers lladres, usurers vils,
escriptors neulas, advocats pillos
y altres mil tipos per 'quests istils.

Al trobarse tots junts 'hont veure creyan
y a proposta d'un ex-gobernadó
resolgueren sortir del cementiri
en manifestació.

Cridant, atropellantse y fent molta olla
á la porta's, llenys tota la colla,
pro al arribarhi, aquelles ossamentas
ja tornava lluhentas
l' aurora del nou dia
qu' hermosa en l'Orient apareixfa.

Ja anaven á sortir del cementiri
movent un esbalot de mils dimonis,
armats qu' d'una llàntia qu' d'un ciri,
quan dels raigs lluminosos de l'Aurora
va despendres furient un estol d'àngels
armats d'aquella espasa venjadura
ab que foren llenys de casa séva
per goluts y grapons Adam y Eva.

Aquells fills de la Llum eran la Idea
la Vritat, la Bellesa, la Justicia
y la Rahò que, airadas,
empunyant sas espases justicieras,
ferèn torná á sos caus las calaveras
á l'hora justa en qu' esplendent sortifa
un sol de Llibertat que al mon donava
nova vida, nou foch y nova sava.

JEPH DE JESPUS

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20

Estampa de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

FINIS (Dibuix de JOSEPH LLUIS PELLICER)

Els Morts, un dia ó altre s' enterran

